

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 1171
Warszawa, 15 listopada 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie uczczenia 145. rocznicy śmierci Karola Józefa Lipińskiego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Tadeusza Sławeckiego.

(-) Mieczysław Aszkiełowicz; (-) Jan Bednarek; (-) Edmund Borawski; (-) Eugeniusz Czykwin; (-) Joanna Fabisiak; (-) Piotr Gadzinowski; (-) Zofia Grabczan; (-) Andrzej Grzesik; (-) Eugeniusz Grzeszczak; (-) Alina Gut; (-) Izabela Jaruga-Nowacka; (-) Wiesław Jędrusik; (-) Jarosław Kalinowski; (-) Jan Kochanowski; (-) Mirosław Krajewski; (-) Grzegorz Kurczuk; (-) Sandra Lewandowska; (-) Czesław Litwin; (-) Jan Łopata; (-) Wanda Łyżwińska; (-) Stanisław Łyżwiński; (-) Piotr Misztal; (-) Waldemar Nowakowski; (-) Małgorzata Ostrowska; (-) Krystyna Ozga; (-) Mirosław Pawlak; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Stanisław Piosik; (-) Wojciech Pomajda; (-) Stanisława Prządka; (-) Wojciech Romaniuk; (-) Stanisław Rydzoń; (-) Krzysztof Sikora; (-) Szczepan Skomra; (-) Grzegorz Skwierczyński; (-) Tadeusz Sławecki; (-) Henryk Smolarz; (-) Waldemar Starosta; (-) Stanisław Stec; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Włodzimierz Stępień; (-) Józef Stepkowski; (-) Marek Strzaliński; (-) Wiesław Andrzej Szczepański; (-) Grażyna Tyszko; (-) Jarosław Wałęsa; (-) Regina Wasilewska-Kita; (-) Jerzy Wenderlich; (-) Zbigniew Włodkowski; (-) Wiesław Woda; (-) Ewa Wolak; (-) Lech Woszczerowicz; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Stanisław Wziątek; (-) Maria Zbyrowska; (-) Józef Zych; (-) Stanisław Żmijan.

UCHWAŁA
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia .....2006 r.

w sprawie uczczenia 145. rocznicy śmierci Karola Józefa Lipińskiego

W sto czterdziestą piątą rocznicę śmierci Karola Józefa Lipińskiego – wybitnego wirtuoza skrzypiec, kompozytora, pedagoga i patrioty - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czci Jego pamięć i wyraża uznanie dla jego dorobku artystycznego.

Uzasadnienie

16 grudnia 2006r. przypada 145 rocznica śmierci Karola Józefa Lipińskiego.

Karol Józef Lipiński urodził się 30 października 1790r. w Radzynie Podlaskim na Lubelszczyźnie.

Jego ojciec Feliks Lipiński, kapelmistrz kapeli dworskiej w pałacu Potockich w Radzynie, zauważył duże uzdolnienia muzyczne syna i zaczął go uczyć gry na skrzypcach. Po dwóch latach nauki zaledwie siedmioletni uczeń przerósł umiejętnościami swego mistrza.

W 1779 roku rodzina Lipińskich wraz z młodym Karolem przeniosła się do Lwowa. W 1809 roku rozpoczął swoją działalność artystyczną i został koncertmistrzem orkiestry teatru operowego we Lwowie, a następnie jej kapelmistrzem. Karol Lipiński był muzykiem orkiestrowym, kompozytorem, dyrygentem, pedagogiem i solistą licznych koncertów .

W 1814 roku w Wiedniu poznał wybitnego niemieckiego skrzypka - wirtuoza Louisa Spohra. Po tym spotkaniu postanowił obrać karierę koncertującego skrzypka, zaś po powrocie do Lwowa porzucił pracę w teatrze i zajął się doskonaleniem gry na skrzypcach. Równocześnie tworzył i zajmował się działalnością pedagogiczną.

Po powrocie z Wiednia oddał się działalności pedagogicznej i kompozytorskiej. Skomponował wówczas m.in. Rondo alla polacca op. 7, Trio op. 8, polonezy koncertowe op. 9 i 3 kaprysy op.10 a więc utwory na skrzypce solo lub takie, w których instrument ten odgrywał pierwszoplanową rolę.

W końcu roku 1817 wyjechał do Włoch koncertując po drodze w Koszycach, Budapeszcie, Lublanie (gdzie został członkiem honorowym tow. filharmonicznego), Trieście oraz we Włoszech - w Wenecji, Mediolanie, Padwie, Weronie i Piacenzy, gdzie wiosną 1818 r. dwukrotnie koncertował wspólnie z Paganinim.

Po powrocie do Lwowa wyjeżdżał na koncerty do Kijowa, Krzemieńca, Kamieńca Podolskiego, Krakowa, a także Wrocławia, Lipska, Berlina, Poznania i Wilna. W 1821 r. został honorowym członkiem Towarzystwa Przyjaciół Muzyki w Krakowie. W roku 1825 występował w Moskwie i Petersburgu, na przełomie lat 1827 - 1828 dał sześć koncertów w Warszawie, po których otrzymał nominację na pierwszego skrzypka dworu Królestwa Polskiego, a w roku 1831 rosyjskiego dworu carskiego. Ponownie wystąpił w Warszawie w kwietniu i maju 1829 roku w czasie uroczystości koronacyjnych Mikołaja I, kiedy to również koncertował w Warszawie Paganini, a także w latach 1834 i 1844. Występy obu skrzypków w Warszawie wywołały słynną polemikę prasową dotyczącą kwestii, któremu z nich należy przyznać palmę pierwszeństwa.

Do 1839 roku Lipiński odbywał stale podróże koncertowe, występując niemal w całej Europie i odnosząc wielkie sukcesy. Po występach w Wiedniu, w uznaniu jego mistrzowskiej gry, otrzymał tytuł honorowy obywatela Wiednia. W roku 1839 blisko pięćdziesięcioletni muzyk osiadł w Dreźnie gdzie był nadwornym kapelmistrzem na dworze saskim oraz koncertmistrzem orkiestry operowej. Funkcję tę pełnił przez ponad 20 lat. W tym czasie zajmował się również pedagogiką, ograniczając stopniowo podróże koncertowe. Lipiński koncertował wspólnie z najwybitniejszymi wirtuozami, m.in. w 1853 z F. Lisztem. Rok później pomagał H. Berliozowi w urządzeniu koncertów kompozytorskich. Za wybitne zasługi dla dworu królewskiego został odznaczony rycerskim orderem księcia Alberta. W roku 1856 opracował dla wydawcy R. Friedla z Drezna wszystkie kwartety smyczkowe Haydna.

Po przejściu na emeryturę w roku 1861 osiadł w swym majątku Urłów k. Lwowa, gdzie zorganizował szkołę muzyczną dla uzdolnionych dzieci chłopskich. Po dwudziestu latach pracy - przechodząc na emeryturę - otrzymał od króla, w dowód szczególnego wyróżnienia i najwyższego uznania, pensję w wysokości 1000 talarów. Był on jednym z najlepiej opłacanych muzyków w Europie. Ostatnie miesiące życia Karol Lipiński spędził w Orłowie gdzie zmarł 16 grudnia 1861 r.

Do historii muzyki wszedł jako najślawniejszy kompozytor polski przed Chopinem i jeden z największych wirtuozów skrzypiec pierwszej połowy XIX wieku. Uważany jest za twórcę polskiej szkoły wiolinistycznej. Lipiński wykształcił własny styl odtwórczy. Głęboka kultura muzyczna i perfekcja techniczna, nieskazitelnie czysta intonacja, doskonała interpretacja, a nade wszystko wspaniały, głęboki ton - to elementy składowe indywidualnego stylu gry polskiego skrzypka.

Twórczość Lipińskiego obfituje w elementy narodowe wyraźnie dochodzące do głosu w polonezach, których skomponował ponad trzydzieści, a które były jego ulubioną formą wypowiedzi artystycznej.

Ogromna sława, jaką zdobył Karol Lipiński w epoce niespotykanej dotąd wirtuozerii, jest dowodem jego wielkiego talentu. Był znany w całej Europie i doszedł do niezwykłych zaszczytów. Dowody podziwu i głębokiego szacunku składali Lipińskiemu najwięksi ze współczesnych. Podczas podróży koncertowych zawsze podkreślał swoje polskie pochodzenie. Służył ojczyźnie propagując w stopniu najdoskonalszym swoją twórczość i zdobywając dla niej uznanie w najważniejszych ośrodkach kulturalnych Europy.

Był wzorem patrioty i obywatela. W swojej twórczości wykorzystywał motywy polskiej muzyki narodowej i ludowej. Skomponował najwspanialsze polonezy przed Chopinem. Jego polonezy i mazury podnosiły na duchu współbraci Polaków rozproszonych po świecie. Cała

Europa słuchała polonezów Lipińskiego, sławiących patriotyzm i dumę polską. Pisał o tym Franciszek Liszt. „W polonezach Lipińskiego serce znów bije żywo i namiętnie... Tak, jak biło przed klęską”. Dawał wiele koncertów dobroczynnych na rzecz studiującej młodzieży, biednych, pozbawionych ojczyzny rodaków. Ufundował stypendia dla wybitnie zdolnych, młodych skrzypków polskich. Założył szkołę muzyczną dla wiejskich dzieci w Urłowie, co było ewenementem w skali europejskiej. Sylwetka Lipińskiego, jego ambicja i wytrwałość w kształceniu się, jego godne życie będą zawsze wzorem dla młodych adeptów sztuki skrzypcowej. Niech słowa wybitnego znawcy życia i dzieła Lipińskiego, profesora Władimira Grigoriewa będą dla nas drogowskazem: „Powinniśmy wracać do Lipińskiego genialnego polskiego wirtuoza skrzypiec i starać się odnaleźć to bogactwo, które nam pozostawił, jako swą drogocenną spuściznę”. Najwyższy czas, aby nadrobić zaległości i nadać właściwe miejsce postaci Karola Lipińskiego - wirtuoza, kompozytora, pedagoga w panteonie narodowej kultury polskiej.